

Obsah

Předmluva: Tři tisíce let dolování a zpracování kovů na Příbramsku	9
Summary: Three Thousand Years of Mining and Metal Processing in the Příbram Region	11
Vorwort: Dreitausend Jahre Metallabbau und -verarbeitung in der Region Příbram	13
1. Příbram jako součást velkého příběhu západní civilizace (Václav Cílek a Jan Rohovec)	17
Uran jako jed i lék • Radon a záření z nitra hmoty • Radioaktivita a její dějiny • Okouzlení radioaktivitou • Cesta k jaderné bombě • Výzkum a chemická výroba uranových sloučenin • Duchovní tvář uranu • Šachta jako sociální útvár • Evropská variská provincie • Ložiska uranu a jejich vznik • Jak vzniklo příbramské uran-polymetalické ložisko? • Hornická krajina, haldy a průmyslové dědictví • Na Svaté Hoře	
2. Z historie uranového hornictví na Příbramsku (Josef Velfl a kol.)	53
Uran se stává nepostradatelnou surovinou • Počátky těžby uranových rud na Příbramsku • Otvírka ložiska • Kdo na dolech pracoval? • Důlní rekordy • Úprava uranové rudy • Výstavba hornického sídliště • Zbytečné demolice v historickém městě • Kulturní dům • Uranové doly se dotkly života nejméně čtvrt milionu lidí • Ekonomie uranu • Konec těžby • Tragický propad na Bytízu (Karol Škvor a Vlastimil Staněk) • Podzemní zásobník plynu (Josef Keřka) • Celková bilance	
3. Ani gram uranu okupantům – srpnová okupace roku 1968 a následující normalizace (Josef Velfl)	109
Reformní období konce 60. let • Rok 1968 v Československém uranovém průmyslu • Srpnová okupace • Bytízská vzpoura • Generální stávka ČSUP • Normalizace	
4. Paměť kraje (Josef Velfl a kol.)	129
Vznik a vývoj muzea v Příbrami • Památník Vojna u Příbrami (Josef Velfl a Václav Trantina) • Uran v českých dějinách • Uranový důl Bytíz – nová pobočka Hornického muzea Příbram (Josef Velfl a Milan Karda) • Nové minerály – příbramit, bytízit a další objevy	

5. **Hornický svět** (Pavla Doležalová a Josef Velfl)

Nejstarší příbramský báňský záchranář František Neuberger • Od průzkumu k těžbě ve vzpomínkách Antonína Dvořáka • Ing. Miroslav Kolek, CSc., a jeho působení v Československém uranovém průmyslu • Ing. Zdeněk Bělina a jeho začátky u „uranu“ • Vzpomínky na uranovou Příbram Ing. Jozefa Badára • Ing. Milan Maňovský a jeho ohlédnutí za baňařinou na uranu • Ing. Vladimír Valenta o příbramské uranové minulosti • Havířské vzpomínky Ing. Jiřího Kubáta • Třicet tři let na Lešeticích a na šestnáctce ve vzpomínkách Ing. Stanislava Blaszczyka • Ing. Vladimír Pruner a jeho ohlédnutí za uranovou minulostí • Antonín Kubišta, vzpomínky zkušeného střelce • „Divoká devadesátá“ a uran v Příbrami z pohledu Ing. Jaroslava Vandase • Ing. Václav Plojhar a jeho kus života na „uranu“ • Vzpomínky současného ředitele o. z. SUL, s. p. DIAMO Ing. Zbyňka Skály • Havíř srdcař Vojtěch Kříž • Miroslav Pálka a jeho vztah k uranové Příbrami • Ján Falát st., havíř tělem i duší • Životní osudy bývalého politického vězně a horníka na uranu Františka Zahrádky • Ing. Josef Keřka, Ph.D.: Život v uranové Příbrami se ve všem odlišoval od života kdekoli jinde • RNDr. Václav Cílek, CSc.: Prožít mnoho životů

6. **Uranová Příbram jako fenomén i jako osud –**

mineralogické bohatství příbramských uranových dolů (Pavel Škácha)

249

Poznávání ložiska • Příbramsko jako mineralogický region světového významu • Geologické prostředí příbramského uranového revíru • Výskyt zrudnění na žilách • Pracovníci uranových dolů a minerály • Sběratelství minerálů za těžby a po ní • Minerály uranových dolů • Shrnutí

7. **Nejen hromady kamení – přírodní prostředí uranových výsypek, jejich ekologie a rostlinstvo**

(Linda Trunečková, Rudolf Hlaváček a Jiří Malíček)

271

Hornická krajina jako přírodní prostředí • Výsypky po těžbě • Přírodní poměry oblasti • Sukcese – vývoj vegetace na uranových výsypkách • Flóra výsypek na Příbramsku • Rostliny výsypek z hlediska původu • Rostliny výsypek z hlediska ekologických nároků • Invazní a expanzivní rostliny • Chráněné a ohrožené druhy • Vegetace výsypek • Lišejníky (Jiří Malíček)

8. **Zoologie uranových hald na Příbramsku**

(David Fischer, Ondřej Sedláček a Roman Muláček)

295

Tam, kde příroda začíná od nuly • Hornická krajina Příbramska • Co vlastně o plochách po těžbě uranu doposud víme a jak to zjišťujeme? • Zářivý svět odkaliště u Bytízu • Hromady mrtvého kamení? • Přírodu člověk nezastaví • A jak je to pod zemí? • Příroda potřebuje trochu nepořádek

Závěr: Uranová Příbram jako geologický objekt i sociální fenomén	319
Poznámky	323
Literatura a prameny	333
Seznam použitých zkratek	345
Poděkování	349
Resumé: Uranová Příbram	351
Résumé: Uranium Příbram	358
Zusammenfassung: Příbram und der Uranbergbau	366
Autorský kolektiv	375